

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING

01

GEGEVENS

complexnaam:	boerderij 'De Tolbrug'
adres:	Neerstraat 11
	5761 RE Bakel
provincie:	Noord-Brabant
gemeente:	Gemert-Bakel
kadastrale gemeente:	Bakel en Milheeze
sectie:	K
grondperceel:	1355
status:	gemeentelijk monument
monumentnummer:	GM_2023_016
datum van aanwijzing:	10-01-2023
kadaster deel/nr.:	64269/43

02

CATEGORIE

hoofdcategorie:	boerderijen, molens en bedrijven
subcategorie:	boerderij (M)
functie:	boerderij (M1)

03

GEBOUWINFORMATIE

bouwjaar:	1917
bouwstijl:	traditioneel
architect:	Jaspers uit Bakel

De redengevende omschrijving is gebaseerd op de eerder gemaakte redengevende omschrijving uit 1999.

historie:	Later is er een schuur bijgebouwd aan westzijde. De vondst van een grote hoeveelheid eeuwenoude potscherven in een voormalige kolk van de Esperloop in directe omgeving maakt dit pand en omgeving archeologisch interessant. Het historisch verloop van wegen en waterloop van Esperloop sinds 1832 ongewijzigd.
exterieur:	Het metselwerk is uitgevoerd in vormbaksteen, kleur rood, voegwerk platvol en in redelijke staat. De gevels zijn boven het dak uitgemetseld, zo ook de brandgevel tussen woonhuis en stal-schuur gedeelte. Deze zijn afgedekt met een passende rollaag. Het dak wordt gevormd door een zadeldak, met aan de uitbouw aan de achtergevel een zeeg. Het woonhuisgedeelte is bedekt met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. Het stal-schuurgedeelte is gedekt met riet en oude Hollandse pannen. De deuren en ramen in het woongedeelte zijn nog oorspronkelijk, met beneden schuiframen. De luiken zijn vervangen door nieuwe met spiegelklampen. In het voormalige staldeel zijn grote deuren dichtgemetseld en getoogde betonramen aangebracht.
interieur:	De indeling van het woongedeelte is nog helemaal origineel. De voordeur komt uit in voorkamer en er is een kelder met een stenen trap en een opkamer. Alle binnenmuren zijn steens, de binnendeuren met spiegelklampen en betimmering zijn allemaal oorspronkelijk. In de keuken is een originele schouw met spekkast, voorraadkast en turfkast, ook ligt er een terazzovloer. Er is tevens een zogenaamd 'vizierhool', een raampje naar het voormalige stalgedeelte waarin een lamp gezet kon worden waardoor de stal ook verlicht werd. Het voormalige stalgedeelte heeft nog een skeletopzet van zware draagbalken en spanten van bedisselde eiken en/of populieren stammen.

cultuurhistorische waarden:	Het pand is gelegen in nabijheid van historische brug over de Esperloop. Vandaar de naam 'Tolbrug'. Het object, typisch voorbeeld ontginningsboerderijtje, waarvan bouw mogelijk werd door verbeterde afwatering van de direkte omgeving.
architectuur en kunsthistorische waarden:	Het pand bezit architectuurhistorische waarde als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van langgevelboerderijen.
situationele en ensemble waarden:	Het pand is beeldbepalend en maakt ter plaatse deel uit van de lintbebouwing langs de weg van Bakel richting De Mortel. De ligging van het pand wordt verfraaid door de met oude eikenbomen omzoomde weg Bakel-De Mortel. De boerderij vormt een ensemble met de welput en de erfbeplanting.
gaafheid en herkenbaarheid:	De bouwmassa is nog bijna in originele staat, de contouren zijn vrijwel ongewijzigd gebleven sinds de bouw in 1917. Een uitzondering hierop vormt de uitbreiding aan het woongedeelte aan de westzijde, dit is vrijwel direct na het gereedkomen van de boerderij uitgevoerd.

zeldzaamheid:

Vanwege de cultuurhistorische-, architectuurhistorische- en situationele waarde in relatie tot de gaafheid is er sprake van zeldzaamheid op lokaal niveau.